



# Prijedlog strategije i područja ulaganja iz ESI fondova za razdoblje 2014.-2020. godine

Matija Derk, pomoćnik ministra  
Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU



# Sadržaj



- Europski strukturni i investicijski (ESI) fondovi i višegodišnji financijski okvir za Hrvatsku
- Osnovna pravila korištenja ESI fondova
- Strateški okvir za programiranje
- Predložena prioritetna područja ulaganja

# Europski strukturni i investicijski fondovi



- Instrumenti za provedbu zajedničkih europskih politika:
  - **Kohezijska politika**
    - **Europski fond za regionalni razvoj (ERDF)**
    - **Europski socijalni fond (ESF)**
    - **Kohezijski fond (CF)**
  - Zajednička poljoprivredna politika
    - **Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EARDF)**
  - Zajednička ribarska politika
    - **Europski pomorski i ribarski fond (EMFF)**

# Višegodišnji financijski okvir



Alocirana sredstva iz ESI fondova za Hrvatsku 2014.-2020.	u milijardama eura (u cjenama iz 2011. g.)
Kohezijska politika ERDF, ESF i CF	8,029
Poljoprivreda i ruralni razvoj EAFRD	2,056
Pomorstvo i ribarstvo EMFF	0,280

# Alokacije za provedbu Kohezijske politike u Hrvatskoj



Fond / Inicijativa	u milijardama eura (u cjenama iz 2011. g.)
Kohezijski fond	2,676
Ulaganja u rast i zapošljavanje ERDF i ESF	5,225
Europska transnacionalna suradnja ETC - ERDF	0,128
Ukupna alokacija za Kohezijsku politiku	8,029
* Inicijativa za zapošljavanje mladih (YEI) Dodatna alokacija u 2014. i 2015. g.	0,618

# Područja ulaganja Kohezijske politike



Istraživanje i inovacije



Zapošljavanje i osposobljavanje



Održivi razvoj



Energetska učinkovitost



Infrastruktura



Potpora poduzetništvu



# Tematski ciljevi



Pametnan rast

1. Jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija

2. Poboľšani pristup, korištenje te kvaliteta informacijskih i komunikacijskih tehnologija

3. Jačanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća, poljoprivrednog sektora te sektora ribarstva i akvakulture

Održiv rast

4. Podrška prijelazu prema ekonomiji temeljenoj na niskoj razini emisije CO<sub>2</sub> u svim sektorima

5. Promicanje prilagodbe na klimatske promjene, prevencija i upravljanje rizicima

6. Zaštita okoliša i promicanje učinkovitosti resursa

7. Promicanje održivog prometa te uklanjanje uskih grla u ključnoj infrastrukturi

Uključiv rast

8. Promicanje zapošljavanja i podrška mobilosti radne snage

9. Promicanje socijalnog uključivanja te borba protiv siromaštva

10. Ulaganje u obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje

11. Jačanje institucionalnih kapaciteta te učinkovita javna uprava



# Tematska koncentracija



## Europski fond za regionalni razvoj:

- $\geq 50\%$  ukupne ERDF alokacije za ciljeve istraživanja i inovacije, ICT-a, konkurentnosti malih i srednjih poduzeća i prijelaz na niskougljično gospodarstvo (smanjenje emisije CO<sub>2</sub>)
- 12% - 20% ukupne ERDF alokacije za prijelaz na niskougljično gospodarstvo
- $\geq 5\%$  ukupne ERDF alokacije za održivi urbani razvoj

## Europski socijalni fond:

- $\geq 20\%$  ukupne ESF alokacije za ciljeve smanjenja siromaštva i socijalnu uključenost
- 80% ukupne ESF alokacije koncentrirati na 4 investicijska prioriteta

## Kohezijski fond

- ravnomjerno rasporediti za ciljeve zaštite okolišta i promet

20% ukupne alokacije treba pridonositi ciljevima [prilagodbe klimatskim promjenama](#)



# Ex ante uvjetovanosti



- Strateške podloge i okvir za ulaganja
- Usklađenost s *acquis communautaire*
- Odgoda mogućnosti trošenja sredstava do ispunjenja
- Akcijski planovi za ispunjenost ex-ante uvjetovanosti
- Krajnji rok za ispunjenje - 31. prosinac 2016. godine (suzpenzija plaćanja)

## Opći ex ante uvjeti:

- Horizontalni principi vezani za provedbu i učinkovitost programa

## Tematski ex ante uvjeti:

- Povezani s ulaganjima u specifičnim područjima odnosno pod odabranim investicijskim prioritetima tematskih ciljeva

# Okvir za programiranje



# Što treba uzeti u obzir



- Potreba za podršku strukturnim mjerama
- Očekivani učinak na realni sektor (gospodarstvo)
- Ograničeni financijski resursi – potreba za prioritizacijom
- Uvažavanje razvojnih potreba i potencijala za rast uz poštivanje pravila tematske koncentracije
- Integrirani pristup i multiplikativni učinak vs. “Božićna lista želja”
- Spremnost projekata, vremenski okvir za provedbu, likvidnost
- Kapaciteti za provedbu
- Odživost ulaganja
- Planovi za ispunjenje ex-ante uvjetovanosti
- Suradnja i koordinancija

# Proces konzultacija



- Središnje načelo u pripremi za iduću financijsku perspektivu je **partnerstvo**
- Od samog početka akteri iz javnog, privatnog i nevladinog sektora aktivno sudjeluju u plansko-programskim procesima **kroz rad Tematskih radnih skupina** i zajednički oblikuju buduće programe kohezijske politike u Hrvatskoj
- Prve Partnerske konzultacije početkom lipnja 2013. - početak javne rasprave o područjima koja će se financirati iz EU fondova u razdoblju 2014.-2020.
- **Stručne konzultacije u rujnu 2013.**
- Pripremljeni **konzultacijski materijali** preko kojih zainteresirani mogu sudjelovati - [www.strukturnifondovi.hr](http://www.strukturnifondovi.hr)
- **Parlamentarne konzultacije u siječnju 2014.**
- Raspored aktivnosti i rokovi će biti objavljeni na mrežnim stranicama – iduće javne konzultacije početkom travnja

# Prijedlog strategije ulaganja u Partnerskom sporazumu



Svi prioriteti ulaganja, mjere i aktivnosti koji se pod njima provode trebaju pridonjeti ostvarenju tri glavna razvojna cilja (određena prema nacionalnoj udaljenosti od glavnih ciljeva strategije Europa 2020):

1. **Povećati konkurentnost gospodarstva i zaposlenost te osigurati rast temeljen na korištenju vlastitog znanja**
2. **Smanjiti siromaštvo i jačati socijalnu uključenost**
3. **Smanjiti regionalne nejednakosti i osigurati kvalitetne uvjete života**

i to u smislu:

- **gospodarskog rasta - BDP**
- **rasta zaposlenosti - stopa zapošljavanja**
- **očuvanja prirodnih resursa - ekološki otisak**

# Prioritetna područja ulaganja



**Šest strateških područja** u kojima očekujemo **promjene** korištenjem sredstava iz ESI fondova:

- **konkurentnost** - razvoj konkurentnih i inovativnih poduzeća
- **“zeleno” življenje** - promicanje energetske učinkovitosti, obnovljivih izvora energije i zaštite prirodnih resursa
- **povezanost** - održiva i moderna prometna i mrežna infrastruktura
- **zapošljivost** - sudjelovanja na tržištu rada i poboljšanje dostupnosti i kvalitete obrazovanja
- **siromaštvo** - smanjenje siromaštva i jačanje socijalne uključenosti
- **javne usluge** - učinkovita javna uprava i pravosuđe

# Jačanje istraživanja i inovacija



## Glavni ciljevi:

- razviti poslovni sektor koji je visoko produktivan i konkurentan na europskoj razini te istraživački sektor koji će djelovati kao pokretač gospodarskog rasta
- potaknuti hrvatski potencijal vezano uz pametni rast

## Predložena glavna područja ulaganja:

- potpora znanstvenoj izvrsnosti - u područjima pametne specijalizacije
- strukturna preobrazba i jačanje nacionalnog inovacijskog sustava
- podrška za istraživanje i razvoj u privatnom sektoru - uključujući i kolaborativna istraživanja i zajedničke IR projekte, tehnološke platforme, klastere i mreže - u područjima pametne specijalizacije



# Poticanje poduzetništva, poboljšanje poslovnog okruženja i konkurentnosti



## Glavni cilj:

- poboljšanje konkurentnosti i produktivnosti malih i srednjih poduzeća te osobito njihov nastup na međunarodnim tržištima

## Predložena glavna područja ulaganja:

- olakšani pristup adekvantnim izvorima financiranja u svim fazama razvojnog ciklusa malih i srednjih poduzeća, s posebnim naglaskom na razvoj novih proizvoda i usluga te poboljšanje poslovnih procesa i učinkovitosti
- poboljšanje poduzetničkog okruženja - u smislu dostupnosti usluga visoke dodane vrijednosti za MSP, jačanje poslovne klime i poduzetničkih potpornih institucija te obrazovne aktivnosti

# Poboljšanje dostupnosti i korištenja ICT-a



## Glavni cilj:

- osigurati adekvatnu infrastrukturu za povezivanje, umrežavanje i pružanje potrebnih e-usluga

## Predložena glavna područja ulaganja:

- poboljšanje dostupnosti širokopojasnog pristupa
- podrška razvoju e-usluga koje su povezane s konkurentnosti gospodarstva
- podrška razvoju e-usluga (u području zdravstva, školstva i socijalnih usluga) s ciljem socijalne uključenosti i omogućavanja osnovnih usluga u slabije razvijenim i udaljenim područjima
- nacionalni “flagship” projekti e-škole i e-zdravstvo

# Poticanje energetske učinkovitosti, obnovljivih izvora energije i zaštite prirodnih resursa



## Glavni cilj:

- poboljšanje konkurentnosti gospodarstva temeljeno na prijelazu na niskougljične tehnologije uz održivo korištenje resursa i smanjenje emisija te ulaganja u očuvanje i zaštitu okoliša

## Predložena glavna područja ulaganja:

- poboljšanje energetske učinkovitosti i povećanje udjela obnovljivih izvora u konačnoj potrošnji (primjerice u zgradarstvu - javni objekti i stambeni objekti)
- uvođenje pametnih (naprednih) elektoenergetskih mreža
- čisti gradski i prigradski promet - javni prijevoz i prigradske željeznice
- proizvodnja bio-goriva
- provedba obveza iz Pristupnog ugovora u vodnom sektoru i vezano za gospodarenje otpadom (ne samo finalna obrada i oglaganje već i smanjenje količine otpada koji se odlaže)
- očuvanje ekološke mreže Natura 2000 kroz uspostavu sustava cjelovitog upravljanja

# Poboljšanje prometnih mreža i infrastrukture



## Glavni ciljevi:

- ostvariti spoj Hrvatske s multimodalnim jedinstvenim europskim prometnim područjem
- bolja regionalna i lokalna dostupnost i povezanost

## Predložena glavna područja ulaganja:

- razvoj multimodalnih i interoperabilnih čvorova i koridora u okviru TEN-T
- širenje i modernizacija željezničke mreže
- modernizacija cestovnog prometa u smislu sigurnosti i zaštite okoliša
- uklanjanje uskih grla u unutarnjim plovnim putevima duž TEN-T (luke Osijek i Vukovar)
- poboljšanje prometnih veza između obale i otoka te među otocima

# Povećanje sudjelovanja na tržištu rada



## Glavni ciljevi:

- poboljšanje zapošljivosti radno sposobnog stanovništva
- poboljšanje učinkovitosti tržišta rada i učinkovitosti institucija

## Predložena glavna područja ulaganja:

- poboljšanje učinkovitosti mjera aktivne politike zapošljavanja
- poticanje samozapošljavanja (osobito za ranjive skupine)
- aktivno uključivanje mladih na tržište rada
- osposobljavanje i prilagodba radnika i poduzeća na promjene - (primjerice sukladno prepoznatim područjima pametne specijalizacije - i razvoj programa za radnike u sektorima u restrukturiranju)

# Smanjenje siromaštva i jačanje socijalne uključenosti



## Glavni cilj:

- smanjenje siromaštva i povećanje socijalne uključenosti, osobito ranjivih skupina društva

## Predložena glavna područja ulaganja:

- integrirane mjere za uključivanje ranjivih skupina u društvo i na tržište rada (poboljšanje stambene situacije, zapošljavanje, dostupnost socijalnih usluga)
- poboljšanje dostupnosti integriranih socijalnih usluga za podršku i život u zajednici
- poboljšanje učinkovitosti sustava zdravstvene i socijalne skrbi za djecu i starije, uključujući osiguravanje jednakog pristupa kvalitetnim uslugama na regionalnoj i lokalnoj razini prilagođenima stvarnim potrebama građana

# Poboljšanje kvalitete, relevantnosti i dostupnosti obrazovanja



## Glavni ciljevi:

- poboljšanje kvalitete i relevantnosti obrazovnog sustava te osiguravanje njegove dostupnosti i jednakog pristupa na svim razinama
- smanjenje ranog napuštanja školovanja
- povećanje udjela stanovništva s terciarnim obrazovanjem, posebno u područjima relevantnim za pametnu specijalizaciju
- poboljšanje zapošljivosti

## Predložena glavna područja ulaganja:

- povećanje kvalitete i dostupnost predškolskih i školskih programa
- provedba kvalitetnih obrazovnih programa temeljenih na ishodima učenja i modernim kurikulumima oblikovanim sukladno potrebama tržišta rada i strategiji pametne specijalizacije
- poticanje sudjelovanja u programima cjeloživotnog učenja i dr. oblicima neformalnog i informalnog učenja



# Poboljšanje učinkovitosti javne uprave i pravosuđa



## Glavni ciljevi:

- pružanje kvalitetnih i pravovremenih usluga građanima i poslovnim subjektima
- porast povjerenja u institucije

## Predložena glavna područja ulaganja:

- poboljšanje provedbe javnih politika
- jačanje strateškog planiranja i koordinacije (na nacionalnoj i lokalnoj razini)
- veća dostupnost kvalitetnih javnih usluga
- poboljšanje učinkovitosti pravosudnog sustava
- jačanje kapaciteta i utjecaja organizacija civilnog društva i socijalnih partnera te bolja suradnja s tijelima javne uprave u procesu formiranja javnih politika

# Teme za raspravu - danas i u iduća dva dana



- Glavi izazovi, potrebe i potencijali za rast
- Maksimiziranje učinaka kroz sinergije i integrirani pristup
- Komparativne prednosti Republike Hrvatske
- Vizija razvoja Republike Hrvatske za narednih 10-20 godina
- Kakve tipove intervencije treba promovirati
- Upravljanje projektima
- Upravljanje fondovima - stečeno iskustvo, *lessons learned*
- Modeli za suradnju

# Vrijedi upamtiti



S obzirom na ograničena sredstva koja su nam na raspolaganju moramo tražiti područja s najvećim **multiplikativnim učinkom** kako bi ostvarili što bolji učinak:

- Sedmogodišnja alokacija za RH ukupno (8,029 milijardi eura) je **oko 50% godišnjeg** proračuna RH, a jednogodišnja alokacija (1,15 milijardi eura) iznosi **oko 7% godišnjeg** proračuna!!
- Veća koncentracija sredstava je nužnost:
  - Područja s najvećim potencijalom za rast
  - Ispravljanje strukturnih nedostataka
  - Ulaganje u strateške projekte

Želimo li postići promjene moramo promišljati da nam EU sredstva otvaraju priliku da uložimo u područja za koja do sada nismo imali dovoljno sredstava - **iskorak prema transformaciji društva i gospodarstva!**



**Hvala na pažnji!**